

Vierumäen mediapaja

Suomen Urheiluopisto panostaa vahvasti urheiluviestinnän alueelle. Syksyllä 2004 alkaa ammattikorkeakoulutasoisen urheilujournalismin erikoistumiskoulutus. Vierumäelle rakennetaan digitaaliseen audiovisuaaliseen mediatekniikkaan painottuva Mediapaja tyydyttämään uuden koulutuksen tarpeita.

Suomen Urheiluopiston Mediapaja on urheiluviestinnän opetus-, oppimis- ja tuotantokeskus. Mediapajan 3-vuotisen valmisteluprojektin kuluessa Vierumäelle tulee audiovisuaalinen tuotantokeskus, johon kuuluu AV-toiminnan kenttäkalusto, digitaaliset editointiin, taittoon ja verkkojulkaisutoimintaan soveltuvat työasemat sekä TV-studio. Mediapaja toimii urheilujournalismin erikoistumisopintojen ja muun viestintäopetuksen tukikohtana sekä koulutusprosesseissa syntyneiden mediatuotteiden ja oppimateriaalin tuotantoyksikkönä.

Starlike toimittaa TV-studion valaisimet, ohjausjärjestelmän, ripustukset ja taustakangasjärjestelmät toimintakuntoon asennettuina. Projekti tehdään yhteistyönä Mediatraden kanssa, joka toimittaa studion videotekniikan.

Koska ylimääräistä lämpökuormaa ei haluta pieneen studiotaan, toteutetaan studion valaistus pääosin kylmävaloheittimillä. ADB:n valmistamat 110W ja 220W Softlux-loisteputkitasurit ovat DMX-ohjattuja, jolloin valojen manuaalinen- ja muistipaikkaohjaus onnistuu helposti joko studiotaan tai tarkkaamoon kytketyllä MA Lightcommanderilla. Myös heittimien pitkäikäi-

set lamput ja heittimien himmennys ilman punasiirtymää vaikuttivat valintaan.

Vierumäen toimitukseen sisältyy myös muutama pieni Dedolight-valonheitin logoprojisointi- ja kenttäkuvauskäyttöön. Kaikki valaisimet voidaan sijoittaa vapaasti koko studion kattavaan ripustusputkistoon. Musta ja valkoinen taustakangas on kiinnitetty studion kolmea seinää kiertävään kaksoiskiskoon. Lisäksi kiskoon tulee chroma-kangas virtuaalitaustoja varten.

Starlike toivottaa Vierumäen studioille valoisa kuvaushetkiä.

Eurooppalaista tyyliä

Tampereen ydinkeskustaan

Sokos-hotelli Ilveksen uusi, mittava julkisivuvalaistus uudistaa merkittävästi hotellin ja Tampereen keskustan ilmettä.

Valaistusta voidaan muuttaa vuodenaikojen, juhlapäivien ja tapahtumien mukaan. Hotellirakennuksen uusi ilme tuo kaupunkiin tuulahduksen Euroopan suurista kaupungeista.

Modernin teknologian ansiosta rakennus voi pukeutua arki- ja juhla-asuun vuodenaajan, juhlapäivien ja erilaisten tapahtumien teemojen mukaan. Kaupunkia lähestyttäessä se erottuu nykyistä paremmin.

"Hotelli Ilves on suomalaisittain tarkasteltuna ainutlaatuinen esimerkki siitä, kuinka valaistus voi toimia tyylikkäänä rakennuksen ornamentina korostaen toteutettuja arkkitehtonisia linjoja", kertoo valaistussuunnittelusta vastaava Roope Siirainen Valoa Oy:stä. Hotellinjohtaja Lorenz Salo on tyytyväinen siihen, että valaistus tukee myös liiketoimintaa: "Meillä toiminta vilkastuu väen kokoontuessa ravintoloihin iltaa viettämään. On hyvä, että hotellin julkisivu herää illan hämärtyessä." Kumpikin korostaa, että valaistus on suunniteltu siten, ettei se häikäise naapuritalojen tai hotellin asukkaita.

Starlike toimitti projektiin kahdeksan ohjelmoitavaa värivalonheittintä. Studio Duen valmistamissa Hercules 600m -heittimissä on 600W monimetallilamppu, DMX-ohjattu CMY-värisekoitusmekanismi, himmennin ja valokiilan säätö. Pitkän huoltovälin takaa jopa 6000 tunnin polttoikä, joka olikin tärkeimpiä valintakriteerejä heittimien valinnassa. Valaistuksessa hyödynnetään myös ohjelmoitavaa pikseleihin pohjautuvaa LED-järjestelmää.

IES RATSASTAA SINIAALLOLLA

Hollantilaisen International Electronics Servicen (IES) himmentimet ja valo-ohjaimet ovat tulleet Starliken kautta Suomeen. Maaliskuussa tehdyn sopimuksen mukaan Starlike on saanut edustukseensa IES:n koko laajan himmennin- ja valo-ohjainmalliston.

IES on on uranuurtaja "hiljaisen" IGBT- ja siniaalto-tekniikan soveltamisessa himmentimiin. Näiden teknologioiden etuna on perinteisiä himmentimiä huomattavasti pienemmät sähkömagneettiset ja akustiset häiriöt.

IES:n referenssilista eri puolilla maailmaa jo toimittavista ja toimivista uutta teknologiaa hyödyntävistä himmenninprojekteista on vakuuttava.

www.ies.nl

FRANKFURTIN MESSU-UUTUUKSIA lyhyesti:

RENKUS-HEINZ

STLA/9 on uusi suuritehoinen aktiivinen linearray kokoäänialuekaiutin. Matalia taajuuksia toistaa kaksi 12" elementtiä. Yläpää on toteutettu R-H:n patentoimalla CoEntrant-tekniikalla: kaapin keskellä on 2 kpl CDT-1.5 driveria, jossa kummassakin samaan torvirakenteeseen on yhdistetty 6.5" kartioelementti ja 2.5" neodym-kompressiodriver koaksiaaliasetelmassa.

STLA/9:n taajuusvaste on 45Hz-18kHz, herkkyys 100dB ja vaakakaite 90 astetta, joka voidaan maskilla muuttaa myös 60 tai 120 asteiseksi. Kaapista tulee taajuudesta riippuen 130-133 dB jatkuva äänenpaine, ja huippuja jopa 139dB. Sisäänrakennettu 3-kanavainen päätevahvistin PM-3 on teholtaan 850W+425W+175W. Sisäänrakennettu elektroniikka käsittelee elementti-kohtaisen prosessointi- ja suojaustoiminnot.

Kaiuttimen saa lisävarusteen CobraNet-liityntänsä ja R-Control kaukokäyttö- ja diagnostiikkaoptio. STXLA/9 on muuten sama kaiutin, mutta se on tarkoitettu ohjattavaksi ulkoisilla vahvistimilla.

www.renkus-heinz.com

MIPRO

MI-808 on Mipron uusi langaton korvamonitorijärjestelmä. Tehtaan ACT-sarjan laadukkaaksi todettua RF-tekniikkaa käyttävä MI-808 toimii 16 hyväksytyllä, samanaikaisella taajuudella. Dynamiikka on 94dB, taajuusvaste 80Hz-15kHz ja käyttöaika kahdella AA-paristolla noin 8 tuntia. Vyövästäänottimessa on stereo/mono- ja limiterikytkimet, balanssisäätö sekä virta- ja RF-ilmaisimet.

MR-90 on kameravastaanotin ACT-sarjan langattomiin mikrofoni-järjestelmiin. Se on suunniteltu suoraan Sony BetaCam-sarjan kameroihin, mutta pienikokoista laitetta voidaan toki käyttää minkä kameran kanssa tahansa. Lähettiminä toimivat kaikki Mipron ACT-707-sarjan käsi- ja vyölähettimet.

www.mipro.com.tw

SINIAALTO on valaistuksen säädön uusi aalto

Sähköopin mukaan vaihtojännitteen tehollisarvo riippuu jännitekäyrän pinta-alasta jännitteettömän tilan (0V) molemmiin puolin. Jännitteen tehollisarvoa ja siten myös valaistuksen voimakkuutta voidaan siis säätää joko muuttamalla itse jännitettä tai vaikuttamalla vaihtojännitteen aaltomuotoon.

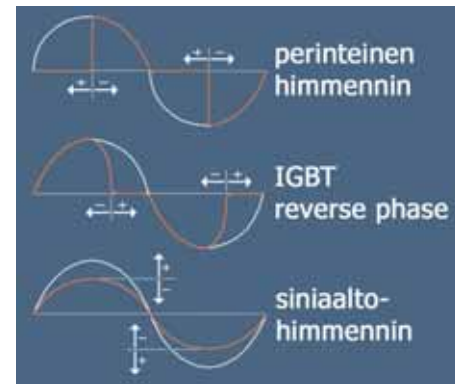
Valotehon säätäminen himmentimellä tuli järkevällä tavalla mahdolliseksi 1960-luvulla, kun tarkoitukseen sopivia tehopuolijohteita - tyristoreita ja myöhemmin triaceja - tuli saataville. Perinteinen himmennin (dimmer) vaikuttaa aaltomuotoon poistamalla siitä osia. Tällaisen himmentimen voidaan ajatella olevan kytkin, joka kytetään kaksi kertaa päälle jokaisen vaihtojännitteen jakson aikana. Kun jännite ohittaa nollakohdan, kytkin aukeaa. Kytkennän ajankohta suhteessa siniaallon vaiheeseen määrää jännitteen tehollisarvon ja himmentimeen kytketyn lampun valon voimakkuuden. Himmentimen ohjauspiirissä kulkee paljon pienempi virta kuin päävirtapiirissä, ja näin jännitteen säätö on mahdollista tavallisen kierrettävän tai liukusäätimen avulla. Kun säätöprosessi ei kuluta ylimääräistä tehoa miinkään, vaan yksinkertaisesti kytkee sen pois, ei tehohäviö ole mainittava.

IGBT (Insulated Gate Bipolar Transistor) -tekniikka vähentää häiriöitä

Perinteisellä himmentimellä on taipumuksena häiritä ympäristöään. Kytkentätapahtuma synnyttää sähköön perustaajuutta korkeampia sähkömagneettisia häiriöitä, jotka tulevat kuuluville sirinä tai hurinana lampujen, himmentinlaitteiden tai jopa kaapeleiden resonoidessa mekaanisesti. Sähkömagneettiset häiriöt kytkeytyvät helposti myös äänentoistolaitteisiin, joista niin ikään kuuluu ikävää sirinää ja hurinaa.

Tyristori tai triac ei käytännössä sovellu jännitteen katkaisemiseen, vaan ainoastaan kytkentään. IGB-transistori mahdollistaa kytkentätapahtuman kääntämisen. IGBT:n avulla jännitettä katkotaan. Teknologiaa kuvataan usein englanninkielisellä termillä "Reverse Phase IGBT technology".

Itse IGBT on komponentti, jonka käyttömahdollisuus ei rajoitu pelkkään kytkentätapahtumaan. Koska se on transistori, voidaan sen läpi kulkevan virran määrää säätää. Tätä ominaisuutta käytetään hyväksi, kun aaltomuotoa "pehmenetään". Tällöin häiriökomponenttien ("harmonisten") määrä pienenee. Käytäntö on osoittanut, että kun sähköisten häiriöiden määrä vähenee, myös lampujen ja muiden komponenttien mekaaninen resonointi vähenee.

Siniaaltohimmennimellä häiriöttömyyttä ja tehokkuutta

Myös siniaaltohimmennimessä jännitteen säätö perustuu päälle/poiskytkentään. Perinteisistä himmentimistä poiketen tämä kytkentätapahtuma tehdään kuitenkin hyvin usein. Vaihtovirtaa "paloitellaan" erittäin suurella taajuudella, ja tehon säätö tapahtuu paloittelussa syntyneiden pulssien leveyttä säätämällä. Toimintaperiaate muistuttaa "täysdigitaalisissa" PWM (Pulse Width Modulation) -audiopäätevahvistimissa sovellettu periaatetta, jonka käytännön hyödyntäminen on tullut mahdolliseksi tehopuolijohteiden nopeuden kasvaessa.

Periaatteessa myös siniaaltohimmennin tuottaa häiriökomponentteja. Erittäin korkeataajuisina ne ovat kuitenkin helposti suodatettavissa pois, ja jännite himmentimen lähdössä on käytännöllisesti katsoen puhdasta siniaaltoa. Siniaaltohimmennin ei aiheuta sähköistä eikä mekaanista sirinää tai hurinaa. Se soveltuu erityisen hyvin kohteisiin, joissa hiljaisuus on tärkeää.

Äänettämyys ja häiriöttömyys eivät ole siniaaltohimmennin ainoita etuja. Valaistus- ja sähköjärjestelmät muodostavat sähköverkolle enemmän tai vähemmän hankalan kuorman, jonka seurauksena niissä syntyy ns. loistehoa. Loisteho saattaa merkitä taloudellisia menetyksiä: kaapelointi joudutaan mitoittamaan järeämmäksi kuin siihen kytkettyjen laitteiden teho edellyttäisi. Lisäksi sähköntoimittaja saattaa periä kuluttajalta ns. loistehomaksua. Siniaaltohimmennimillä toteutettu valaistusjärjestelmä on loistehon kannalta paljon parempi kuin perinteisellä himmennintekniikalla toteutettu.

PANPHONICS - levykaiutin avaa äänisuunnitteluun uusia mahdollisuuksia

Starlike on sopinut kotimaisten Panphonicsin audioelementtien edustuksesta. Panphonic on kansainvälisesti patentoitu 4mm ohut levymäinen elektrostaattinen kaiutin. Panphonic toimii tasosäteilijänä, ja tuottaa siksi voimakkaasti suunnattua ääntä. Tämän ominaisuuden ansiosta sen avulla on mahdollista luoda hyvin rajattuja äänikenttiä.

Tasosäteilijän äänenvoimakkuus vaimenee hyvin hitaasti etäisyyden kasvaessa. Siksi esimerkiksi pitkien käytävälueiden "lakaisemisen" äänellä yhdestä pisteestä on mahdollista. Suuntaavuuden ansiosta heijastuneen äänen osuus vähenee, ja Panphonicin avulla onkin mahdollista saavuttaa hyvä puheen ymmärrettävyys myös hankalissa akustisissa tiloissa.

Levymäisenä, muokattavana rakenteena audioelementtiä voidaan hyödyntää hyvin yksilöllisissä kohteissa, kuten osana messurakenteita tai vaikkapa kankaisen banderollin sisään ommeltuna. Vain mielikuvitus on rajana. Kysy lisää Jari Ukkoselta Starlikesta!

Panphonic - levykaiuttimen voi asentaa vaikka kankaisen julisteen sisään.

Lohjan kaivokseen ääntä ja valoa

Tytyrin Kaivosmuseoon Lohjalle avattiin huhtikuussa Kivessä Elämä - monimediateos. 110 metrin syvyydessä sijaitseva näyttely asettaa AV-laitteistolle varsin kovia vaatimuksia. Laitteiston toimitti Starlike.

Tytyrin kaivoksen louhos on lähes 100 metriä korkea. Kuva: Ilkka Volanen

Helsingin Ääni- ja valotyöpalvelun Ilkka Volanen halusi teokseensa laatuääntä. Laitteiston pitää kuitenkin kestää ja toimia kunnialla olosuhteissa, joissa lämpötila on +8 astetta ja ilman kosteus jopa 96%.

Kaiuttimet valittiin Communityn WET-sarjasta, joka on tehty tuottamaan laadukasta ääntä vaikeissa olosuhteissa. Yläkaappeina on 4 kpl

6/D), joista oli jo ennestään hyviä kokemuksia ääriolosuhteissa. Valonheittimet ovat myöskin ADB:n edullista, mutta laadukasta Eurospot-sarjaa sekä Par-heittämiä. Valosuunnittelusta vastaa Marko Kettunen.

Kivessä Elämä -näyttely pyörii Tytyrin Kaivoksessa vuoteen 2005 asti. Suosittelemme vierailua, esitys on todella vaikuttava.

FRANKFURTIN MESSU-UUTUUKSIA *lyhyesti:*

DIGIGRAM

EtherSound digitaalinen signaalinkuljetus- ja jakojärjestelmä on saanut piiriinsä monia uusia valmistajia, ja formaatista on tulossa yleisin kohtuuhintainen laatuäänen digitaalinen jakelujärjestelmä eri valmistajien välillä.

Digigram lisää EtherSound - malleja valikoimiinsa. ES8mic on 8-kanavainen mikrofonietuasteilla varustettu tuloliitäntäyksikkö, jossa on balansoidut mic/line -tulot 48V Phantom -syötöllä, ohjelmoitavalla mic -gainilla ja kompressori-/limiterioptiolla. ES2out on huokea 2 kanavan lähtöliitäntäyksikkö balansoiduin liittimin ja pienemmässä koossa.

 www.digigram.com

MA LIGHTING

GrandMA - tuotepihe kehitty ja voi hyvin. NSP (Network Signal Processor) on todella monikäyttöinen 2048 -kanavainen DMX-laajennus- ja varmistusyksikkö. NSP toimii lisäksi DMX-mergerinä, -boosterina ja ethernet nodena sekä muuttaa offline editorin livepöydäksi.

MA 3D - ohjelman autofocus-toimintoa voidaan hyödyntää seurantaheittoiminnossa myös live-tilanteissa. Ohjelmalla voidaan nyt virtualisoida studionostimien ja -heitimien liikkeit. Kaikki tuotokset voi myös tulostaa.

GrandMA -tuotepihe laajentuu syksyllä myös kuvanhallinnan alueelle. Mediaplayer - järjestelmässä GrandMA käsittelee tietokoneen levyille tallatettuja kuvatiedostoja ja videoleikkeitä liikkuvien valojen tapaan ja ajaa ne ulos jollekin videonäytölle lähiverkon kautta. Näin koko video- ja valomaailma on ohjelmoitu valopöytäan.

 www.malighting.com

JB-LIGHTING

LICON CX on uusi 512 - kanavainen valopöytä, joka on ohjaa niin liikkuvia valoa kuin himenninkanaviakin. Syksyllä myyntiin tulevassa pöydässä on mm. iso graafinen näyttö valintakiekkoinen, efekti-generaattori ja USB-muistin käyttömahdollisuus.

Jo aiemmin julkaistu 575W VaryColor P6 san-kapesuheitin on nyt saatavilla.

 www.jb-lighting.de

FRANKFURTIN MESSU-UUTUUKSIA *lyhyesti:*

L-ACOUSTICS

115XT HiQ on uusi versio koaksiaalisarjan 115XT:stä. HiQ:n säteilykeila on poikkeuksellisen kapea (45 astetta). Käytännön taa-juusvaste on 50Hz-20kHz ja maksimi jatkuva äänenpaine tämäntyyppiselle ja -kokoiselle kaiuttimelle huimat 132dB.

SOUNDVISION on uusi mallinnus- ja simulaatioohjelmisto kaikille L-Acoustics -tuotteille ja järjestelmille. Graafisessa 3D -ympäristössä voidaan "ennustaa" L-Acoustics järjestelmien käyttäytyminen halutussa tilassa ja olosuhteissa. Ohjelma sisältää parametrit kaikkiin tehtaan kaiutinmalleihin.

www.l-acoustics.com

Trusseja, nostimia ja himmentimiä Kuvataideakatemiaan

Kuvataideakatemia on taideliopisto, jonka antaa maan korkeinta opetusta kuvataiteen alalla. Akatemian tutkimukset ovat kuvataiteen kandidaatti (alempi korkeakoulututkinto) ja kuvataiteen maisteri (ylempi korkeakoulututkinto). Jatkotutkintona voidaan suorittaa kuvataiteen tohtorin tutkinto. Opiskelijoita kuvataideakatemiassa on n. 240.

Kuvataideakatemia valitsi Starliken Helsingissä sijaitsevan Kaiku -gallerian nostinjärjestelmän toimittajaksi. Toimitukseen kuuluivat Lodestar-sähköketjunostimet kaikkinen ripustustarvikkeineen, Starliken valmistama kauko-ohjattava nostinohjainkeskus sekä Eurotruss:in valmistamat FD34-neliputkitrusseja. Trusseista voidaan koota helposti erikokoisia ja muotoisia ansaita niin valojen, kaiuttimien kuin lavasteidenkin ripustamiseen. Sähkömoottoreiden avulla näitä muunneltavia trusseja on helppo nostaa ja laskea sopivalle käyttökorkeudelle.

Starlike toimitti Kuvataideakatemiaan myös himmentimiä. Tila-aikataiteen videostudioon toimitettiin ADB:n seinäasenteinen digitaalinen EuroRack 50-himmenninikeskus. Kyseistä himmennintä on saatavilla sekä sukoulostuloilla että riviliitinlähdoin. Himmennimen koko on vain 1022x555x132mm.

Starlike Light & Sound Systems

Kellokukantie 4

PL 224

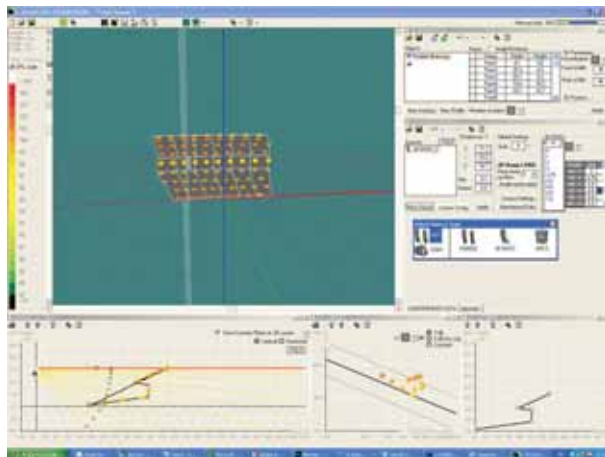
01301 VANTAA

Puhelin (09) 7745 550

Telefax (09) 7745 5544

www.starlike.fi

info@starlike.fi

L-ACOUSTICS - laatuääntä Siljalle

Silja Line valitsi L-Acoustics -kaiutinjärjestelmän M/s Silja Festivalin Dancing Palaceen. Kaiutinjärjestelmän toimitti ja asensi Starlike.

Akustisesti hankalassa kaksikerroksisessa showravintolassa oli ongelmia. Huonaa ääntä oli liikaa siellä, missä sitä ei kaivattu (baaritiskit ja katvealueet) ja laatuääntä liian vähän siellä -minhin sitä olisi tarvittu (tanssilattia).

Uusiksi pääkaiuttimiksi Silja valitsi L-Acoustics 112XT -parin (12" coaxial), yläkerran fillilleiksi MTD 108a -parin (8" coaxial) ja subwoofereiksi kaksi DV-subia. Lisäksi asennettiin muutamia pienikokoisia Australian Monitor Install-sarjan viivekaiuttimia. Silja Festivalin järjestelmää ajetaan L-Acousticsin omilla LA 17, LA 24 ja LA 48 laatuääntä. Uudella järjestelmällä kor-

vattiin kuusi 2-tiekaiutinta (15" + 2") ja neljä subwooferia vahvistimineen.

112XT edustaa tehtaan uusinta coaxial -tekniikkaa, jossa ylääänyksikön puhekela on kolmituumainen. Äänenpainetta kaiuttimesta saadaan 131 dB. Uuden ulkonäön, ripustusmahdollisuuksien ja tolppatäkkäyksen ansiosta 112XT soveltuu erinomaisesti sekä monitori- että PA -kaiuttimeksi.

Onnittelut Siljalle hyvästä valinnasta!

Roscon maalit ja tarvikkeet Starlikelta

Starliken tuoteperheeseen syntyy melkoinen lisä Roscon lavastustarvikkeiden maahantuonnin myötä. Edustamiamme uusia tuotteita ovat mm. tarpeistonvalmistajien suosimat muovipinnoitteet Flexcoat, Foamcoat ja Flexbond. Tuotteet toimivat palokyllästeinä ja ovat sävytettävissä Roscon maaleilla. Itse maalipuolelta tulevat löytymään legendaarinen Supersaturated Roscopaint kaikissa sävyissä sekä Suomeen vasta mähinnousuaan tekevä Off Broadway metallisävyineen. Roscon väreistä kannattaa tutustua myös kiiltoasteeltaan voittamattomiin Clear Gloss ja Flat Acrylic Glazes maaleihin. Fluorescent- ja VividFX-maalit ovat toimivia kokonaisuuksia kun tuotat mustan valon erikoisefektejä tai muutat ravintolasalin tanssilattiaksi. Kaikkien maalien erikoisuutena mainittakoon erinomainen tarttuvuus lavastuspinoille. Maalituotteista on tilattavissa edulliset tester-sarjat ideoitteesi mallintamiseen ja ennakkosuunnittelutyön pohjaksi.

Tilaa Roscon esite ja tutustu tähän todelliseen esittävän taiteen monituoteperheeseen. Starliken luotettavat ja nopeat toimitukset takaavat onnistumisesi.